સ્વપર કલ્યાણનો માર્ગ

સરયુ રજની મહેતા

સ્વપર કલ્યાણનો માર્ગ

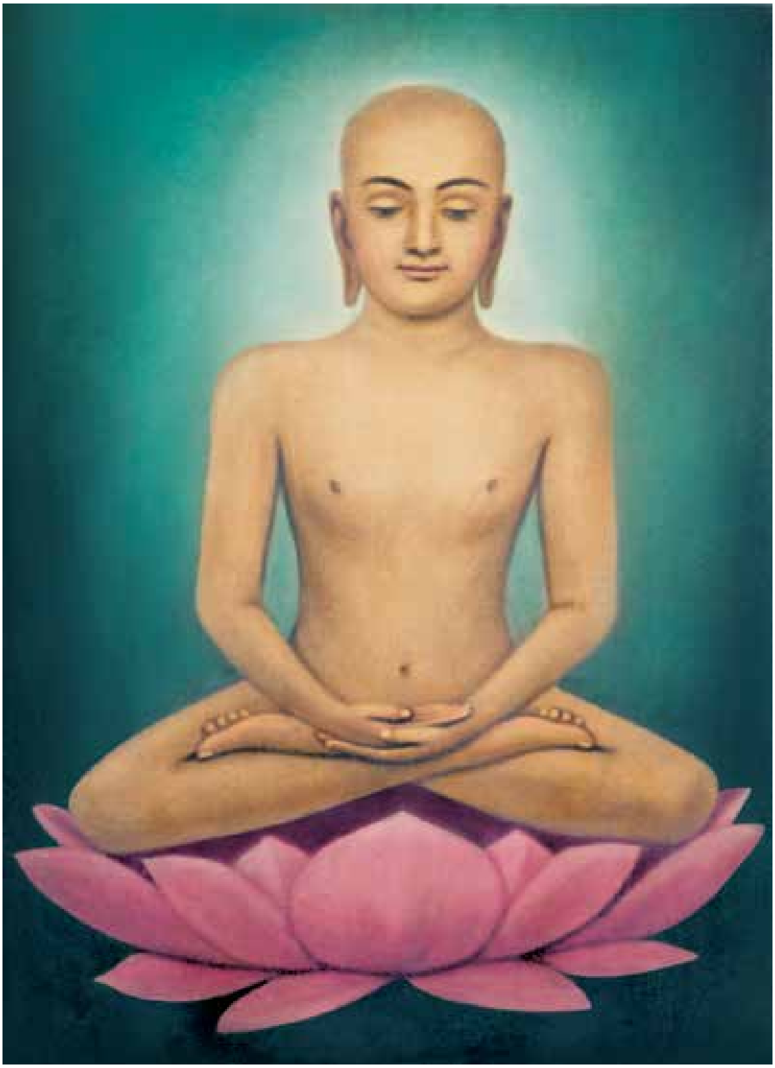

શ્રી મહાવીર વર્ધમાન સ્વામી

સ્વપર કલ્યાણનો માર્ગ

સરયુ રજની મહેતા

પ્રકાશક

શ્રેયસ પ્રચારક સભા વતી, શ્રી જે. બી. મોદી (પ્રમુખ)

શ્રી જે. બી. કેમીકલ્સ એન્ડ ફાર્માસ્યુટીકલ્સ લી.

નીલમ સેન્ટર, બી વીંગ, ૪થો માળ, હિન્દ સાયકલ રોડ, વરલી, મુંબઈ ૪૦૦ ૦૩૦.

પ્રકાશક : શ્રેયસ પ્રચારક સભા વતી
શ્રી જે. બી. મોદી (પ્રમુખ)
શ્રી જે. બી. કેમીકલ્સ એન્ડ ફાર્માસ્યુટીકલ્સ લી.
નીલમ સેન્ટર, બી વીંગ, ૪થો માળ, હિન્દ સાયકલ રોડ, વરલી, મુંબઈ ૪૦૦ ૦૩૦.
અને
વકીલ્સ, ફેફર એન્ડ સાયમન્સ પ્રા. લી. વતી
શ્રી અરુણ કે. મહેતા
ઈન્ડસ્ટ્રી મેનોર, અપ્પાસાહેબ મરાઠે માર્ગ, પ્રભાદેવી, મુંબઈ 400 025.

મુદ્રક : વકીલ એન્ડ સન્સ પ્રા. લી. વતી
શ્રી અરુણ કે. મહેતા
ઈન્ડસ્ટ્રી મેનોર, અપ્પાસાહેબ મરાઠે માર્ગ, પ્રભાદેવી, મુંબઈ 400 025.

ISBN No. : 978-81-8462-111-2

પ્રથમ આવૃત્તિ : ઈ. સ. ૨૦૧૫ પ્રત : ૫૦૦

કિંમત : રૂા. ૨૦/-

પ્રાપ્તિસ્થાન :

શ્રેયસ પ્રચારક સભા
પ્રેમપુરી આશ્રમ,
બાબુલનાથ, મુંબઈ 400 007
દર ગુરૂવારે ૨-૦૦ થી ૩-૦૦

શ્રી યોગેશ જૈન
સત્યોગ, સ્વામી વિવેકાનન્દ રોડ,
રામકૃષ્ણ નગર, રાજકોટ 360 001
ફોન : 91-281-2466320 મોબાઈલ : 9825210210
E-mail ID : yogesh@royaltiles.com

ડો. નિમુબેન ઝવેરી
સનફ્લાવર, 4th ફ્લોર,
રાજાવાડી પાસે, ઘાટકોપર,
મુંબઈ 400 077.
ફોન : 91-22-21023461
E-mail ID : narendraz@vsnl.com

શ્રી દિલિપભાઈ જે. સંઘવી
૫૦-બી સ્થાનકવાસી જૈન સોસાયટી,
નારણપુરા રોડ,
અમદાવાદ - 380 013
ફોન : 91-079-27552957; 079-27552256
Mobile: 098250-24553

Shree Chandubhai S. Parekh
(50-51) Guide Bldg., 13th Floor,
L. D. Ruparel Marg,
Off. Nepean Sea Road,
Mumbai 400 006
Ph: 91-22-23697288/23625806

Shri Jayesh J. Doshi
3-4, Mihir Park Society, Old Padra Road,
Vadodara 390 020
Ph: 91-265-2340850
Mobile: 094265-12865
E-mail ID : jayron.baroda@gmail.com

Hareshbhai C. Sheth
19 Tulsa Court, Monmouth Junction,
New Jersey 08852. USA
Phone: (732) 422-8385
USA Cell: (609) 510-8760
E-mail ID : shethharesh@hotmail.com

Ami Anurag Thakor
6885 Baird Dr.
Plano, TX 75024. USA
(H): 972-491-7551
(C): 469-644-8965
E-mail ID : amithakor@gmail.com

E-mail : shreyaspracharaksabha@gmail.com

અનુક્રમણિકા

	પાન ક્રમાંક
પ્રસ્તાવના	ix

પ્રકરણ ૧ : ઠરી અવરને ઠાર એ છે ચૌદ પૂર્વનો સાર

'ઠરી અવરને ઠાર' નો અર્થ	૧
તે પદના પ્રતિકનું ચિત્ર	૨
સૂર્યરૂપી ચંદ્રનાં તેજ કિરણો	૫
ચંદ્રરૂપી સૂર્યનાં તેજ કિરણો	૬
ચંદ્રમાંથી સૂર્યનાં કિરણો અને સૂર્યમાંથી ચંદ્રનાં કિરણો ક્યારે નીકળે?	૬
પંચપરમેષ્ટિ પ્રભુનો પુરુષાર્થ..	૭
આજ્ઞારસ એટલે શું?..	૯
આત્માનું સ્વરૂપ	૧૧
અન્યને ઠારવાની ક્રિયા બે પ્રકારે	૧૩
જીવ બે પ્રકારનાં માધ્યમથી ઠરે છે	૧૫
કલ્યાણના પાંચમાર્ગ	૧૬
કલ્યાણ આહાર માર્ગ	૧૬
કલ્યાણ આહાર તથા નિહારનો માર્ગ	૧૮
કલ્યાણ આહાર તથા વિહારનો માર્ગ	૧૯
કલ્યાણ આહાર પ્રેરિત વિહાર તથા નિહારનો માર્ગ	૨૧

	પાન ક્રમાંક
આહારથી વિહાર તથા નિહારનો પ્રવાહ	૨૩
વિહારથી આહાર તથા નિહારનો પ્રવાહ	૨૩
નિહારથી આહાર તથા વિહારનો પ્રવાહ	૨૪
કલ્યાણ આહાર વિહાર નિહારનો માર્ગ	૨૮
રુચક પ્રદેશોની ઘડાતી કક્ષા	૨૯
ભાવિ તીર્થંકર પ્રભુને મળતા કેવળીગમ્ય પ્રદેશોની વિગત	૩૧
ભાવિ અરિહંત પ્રભુનો કલ્યાણ આહાર	૩૬
ભાવિ અરિહંત પ્રભુનો કલ્યાણ વિહાર	૩૭
ભાવિ અરિહંત પ્રભુનાં પરમાણુઓનો વિહાર	૩૯
અન્ય જીવોનાં પરમાણુઓનો વિહાર	૩૯
ભાવિ અરિહંત પ્રભુના અને અન્ય જીવોના નિહાર વચ્ચેનો તફાવત	૩૯
ભાવ સમવાય પર અન્ય સમવાયની અસર	૪૦
અન્ય સમવાય પર ભાવ સમવાયની અસર	૪૧
અરિહંત પ્રભુ અને અન્ય પ્રભુના નિહાર વચ્ચેનો ફરક	૪૪
શ્રી સિદ્ધ પ્રભુના આહાર વિહાર, નિહારની પ્રક્રિયા	૪૬
‘ઠરી અવરને ઠાર’ ના ભાવ સાથે ખૂલતો માર્ગ	૪૯
પૂર્વે પ્રદર્શિત કરેલા ચિત્રની સમજણ	૫૧
ઠરી અવરને ઠારની મહાસમાધિ જીવ ક્યારે વેદે?	૫૩

પ્રકરણ ૨ : સર્વ જીવ કરું શાસનરસિ

શાસન એટલે શું?	૫૭
ધર્મનો અગુરુલઘુ ગુણ	૫૮
સર્વ સિદ્ધાત્મા સ્વતંત્ર છે	૫૮

પાન ક્રમાંક

લોકનું સ્વરૂપ ૬૦

લોકનાં અગત્યનાં ત્રણ સ્થાનો ૬૧

સત્પુરુષનો શમ ગુણ ૬૪

મહા આશ્રવનો માર્ગ ૬૫

શ્રી સાધુ સાધ્વીજીની મહાસમાધિ ૬૬

શ્રી ઉપાધ્યાયજીની મહાસમાધિ ૬૭

શ્રી આચાર્યજીની મહાસમાધિ ૬૮

શ્રી ગણધર પ્રભુની મહાસમાધિ ૬૮

શ્રી અરિહંત પ્રભુની મહાસમાધિ ૬૯

શ્રી સિદ્ધપ્રભુની મહાસમાધિ ૭૧

સિદ્ધભૂમિની રચના ૭૨

શ્રી પંચપરમેષ્ટિનું નિત્યસ્થાન ૮૦

શ્રી પૂર્ણ પંચપરમેષ્ટિનું નિત્યસ્થાન ૯૧

મિથ્યાત્વનું નિત્યસ્થાન ૧૦૨

પારિભાષિક શબ્દો ૧૦૮

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર પ્રભુ

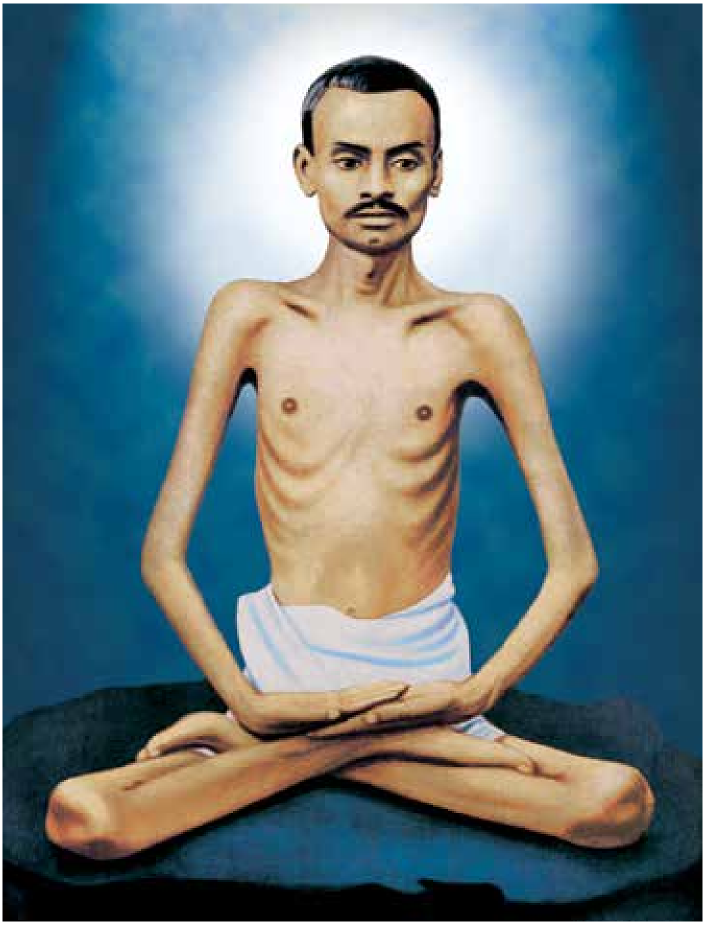

અર્પણ

પરમ કરુણામૂર્તિ શ્રી પંચપરમેષ્ટિ ભગવંત, જેમની સહાયથી
આત્મા સંબંધી અને લોક સંબંધી વિસ્તૃત સમજણ મળતી આવી છે તેમનાં
પવિત્ર ચરણ કમળમાં આ ગ્રંથ સવિનય અર્પણ કરું છું.

ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ

પ્રસ્તાવના

ઈ.સ. ૨૦૧૩ ની સાલના પર્યુષણમાં 'ઠરી અવરને ઠાર' એ વિષય પરત્વે વિચારણા કરી હતી, અને ઈ.સ. ૨૦૧૪ ની સાલના પર્યુષણમાં 'સર્વ જીવ કરું શાસનરસિ' પર વિચારણા કરી હતી, 'આત્માની સિદ્ધિ' નાં અનુસંધાનમાં આ બે વિષયો શ્રી પ્રભુ તરફથી સૂચવાયા હતા.

'ઠરી અવરને ઠાર' માં શ્રી પ્રભુ બોધે છે કે 'હે જીવ! તું પહેલા ઠરી જા – શાંત થઈ જા. અને પછી અન્યને ઠારવાના – શાંત થવાના ઉપાયમાં તું લાગી જા'. આમ કરવા માટેના જે ઉપાયો શ્રી પ્રભુ તરફથી સૂચવાયા હતા તેની વિચારણા આ પ્રકરણમાં કરી છે. અને આવા ભાવ કરવાની શરૂઆત શ્રી તીર્થંકર પ્રભુના આત્મામાં ક્યારથી થાય છે, અને તીર્થંકર નામકર્મ બાંધે ત્યાં સુધીમાં તેમના ભાવોનો વિકાસ ક્યા ક્રમમાં થાય છે તેની વિચારણા 'સર્વ જીવ કરું શાસનરસિ' નાં પ્રકરણમાં કરી છે. જેથી આપણને સહુને તેમના ભગીરથ પુરુષાર્થનો ખ્યાલ આવે. આશા છે કે સુજ્ઞ વાચકોને આ અપેક્ષાએ આ બંને પ્રકરણ ઉપયોગી જણાશે.

શ્રેયસ પ્રચારક સભા તરફથી આ ગ્રંથ પ્રસિદ્ધ કરતાં આનંદ અનુભવાય છે. તેનું સુંદર છપાઈ કામ તથા સુંદર બાઈન્ડીંગ કરવા માટે વકીલ એન્ડ સન્સના શ્રી અરુણભાઈ મહેતા તથા સુધાબહેન ધન્યવાદને પાત્ર છે. આ પુસ્તકનું કંપોઝીંગ અને રીડીંગ કરવાનું તથા શબ્દસૂચિ તૈયાર કરવાવું શ્રેય મારી ભાણેજ ચિ. અમી ઠાકોર તથા અનુરાગ ઠાકોરને જાય છે. બીજાઓએ પણ અનેક રીતે સહાય કરી છે. તે સહુની સહાય માટે આભાર માનું છું અને તેઓ સહુ આત્મિક તથા સાંસારિક દૃષ્ટિએ ખૂબ સુખ પામે એવી પ્રાર્થના હું શ્રી પ્રભુને કરું છું.

મુંબઈ, તા. ૧૩ માર્ચ ૨૦૧૫ **સરયુ રજની મહેતા**

दुसणं अणतं णाणे मोफ्खो णट्टुट्टुकम्बंधणे ।
णिरुवमगुणमारूठो अरहंतो णरिसो होइ ।।२९।।

दर्शनं अनन्तं ज्ञान मोक्षः नष्टाष्टकर्मबंधेन ।
निरुपमगुणमारूठः अर्हन् ईदशो भवति ।।२९।।

જેને અનંતા જ્ઞાન દર્શન મોક્ષ કર્મવિનાશતા,
અનુ ૫ત્ર ગુણોથી રાજતા, અરહંત સ્વાત્મવિલાસતા. ૨૯

જેને અનંતજ્ઞાન, અનંતદર્શન પ્રગટ થયાં છે, સ્થિતિ બંધ અને અનુભાગ બંધની અપેક્ષાએ આઠેય કર્મનો બંધ નષ્ટ થઈ ગયો છે, તેથી ભાવમોક્ષ પ્રાપ્ત થયો છે તથા જે ઉપમા રહિત ગુણોથી શોભી રહ્યા છે, એવા શુદ્ધ આત્મા, સહજસ્વરૂપ પરમાત્મા અરહંત કહેવાય છે. ૨૯

— અષ્ટપ્રાભૃત – શ્રી કુંટકુંદાચાર્ય
૪ – બોધપ્રાકૃત. શ્લોક ૨૯